

Tartu Kõrgem Kunstikool

Fotograafia oskaond

Tuletants

Firedance

Diplomitöö

Krista Palm

Juhendaja
Andrus Kannel

Tartu 2017

Sisukord

Sissejuhatus.....	5
1. Kutsumus ja hirmud.....	7
1.1 Kutsumus luua.....	7
1.1.1 „Kukushka“ taust, loomine, kutsumus.....	9
1.2 Areng tuletantsuga.....	11
1.2.1 Füüsiline areng.....	13
1.2.2 Spirituaalne.....	13
1.3 Hirmud tuletantsus.....	15
1.3.1 Tulehirm ehk pürofoobia.....	17
1.2.2 Esinemishirm.....	17
2. Tuletants.....	19
2.1 Ajalugu.....	21
2.1.2 Tuletants tänapäeval.....	23
2.2 Flow kunst “Flow state”.....	23
3. Tulifotograafias.....	27
3.1 Auto portreed tuletantijast.....	29
Kokkuvõtte.....	31
Summary	33
Kasutatud kirjandus.....	35
Lisad:.....	39

Sissejuhatus

Tuletants kannab väga suurt ja olulist rolli minu elus. Seda tehes tunnen, et olen enda kutsumuse leidnud. Mitte sellepärast, et ma tahaksin meeletult tulega mängida, vaid sellepärast, mida see mulle andnud on. Enda lõputöös arutan, kuidas tänu tuletantsule leidsin oma kutsumuse nii tantsija, kui ka fotograafina. Kuidas kuidas üldse leida enda kutsumus ja seda ära tunda ning mis hirmud võivad olla seoses tuletantsuga?

Minu kui kunstniku eesmärkiks on inimesi inspireerida.. Arendama ennast neis valtkonnas, mis tundub neile huvitav ja põnev. Tihtipeale inimesed ei julge millegiga alustada, kuna arvavad, et nad ei sa iialgi nii heaks, kui keegi, kes neid inspireerib. Nad kardavad juba enne alustamist läbi kukkuda. Kuid milleks võrrelda ennast teistega? Milleks püüda olla keegi teine?

Tuletants on väga kütkestav ja müstiline kunst. Mida rohkem sellega tegelen, seda rohkem seda mõistan ennast, kui ka ümbritsevat maailma. Tuli muutub justkui üheks minuga. Ma ei pane enam tähele tule möödavuhisevat häält ega selle soojust. Sellest on saanud justkui minu partner, kelle kohalolu ma teadvustan ja austan, pannes ta liikuma endaga samas rütmis. Tuli võib olla hea tantsupartner, kuid kui ei teata kuidas sellega ümber käia, võib sellest saada ohtlik kaaslane. Alati peab olema teadlik, kus tuli asetseb keha, riiete ja juuste suhtes ning arvestama tuule võimu üle tule.

Lõputöös uurin ka tuletantsu ajalugu. Kust see pärit on ja kuhu see tänapäeval jõudnud on. Kust tuli üldse idee, et tulega saab tantsida ja miks? Kuivõrd uue või vana kunstiga on tegemist?

1. Kutsumus ja hirmud

Enda kire leidsin tuletantsust, millest sai minu põhiline väljendusviis. See on õppetanud mulle, et miski pole võimatu. Kuid, et leida jõud iseendast on oluline leida inspiratsiooni, kasuks tulevad ka mentorid, kes süünadav. Mentroiks võib olla inimene, kellega puutud kokku igapäeva elus ja ka keegi, kes sind inspireerib läbi teleka või interneti. Üks neist on olnud Oprah Winfrey, kes ütles *“Kõigil on kutsumus. Sinu töö elus on arusaada, mis see on, kelleks sa loodud oled ning hakkata seda austama parimal viisil, mis sa suudad”* (Winfrey, 2011). Ma olen leidnud enda kutsumuse kunstist. Selleks on inimeste inspireerimine ja motiveerimine, kuid kõige olulisem on panna neid tundma emotsioone, mida nad igapäeva elus ei tunne või kardavad tunda. Minu inspireerimisvahendiks on saanud tuletants ja visuaalne kunst. Tahan näidata, et enda hirmudele tuleb vastu astuda, et neist üle olla, tehes just seda, mis kõige enam hirmutab.

Oma tööga tahangi inimesi inspireerida, et nad leiaksid ja jälgiks end kutsumust. Televisioon ja meedia jätavad meile mulje, et edu peab väga varakult tulema ja kähku. Muidu jääb rongist maha. Tegelikult aga on väga palju inimesi, kes on enda edu saavutanud vanemas eas ja ka siis enda nime ajalukku kirjutanud. Tõsi on see, et edu taga on palju tööd ja vaeva, mida teistele inimesed tavaliselt ei näe.

1.1 Kutsumus luua

Kui ma leian midagi, mis mind inspireerib, siis see tavaliselt ei jätta mind enne rahule, kui ma olen selle tühimuseni läbi töödanud või midagi uut loonud. On laule, mis mind liigutavad niivõrd palju, et ma ei saa parata ega muuta neid emotsioone, mis need annavad mulle. Mul võib tekkida meelestu tung tantsida või visuaalne visioon, mida luua sooviksin. Tihti peale nii mu teosed alguse saavadki. Luues uut tantsukava, on minu jaoks väga oluline muusika, see peab mind sügavalt kõnetama. Otsin alati muusikat, mis mind emotsionaalselt liigutaks. Sellest võib järeldada, et minu kunst on suuresti emootioonidel põhinev.

Just seetõttu valisin lõputöö praktilise osa tuletantsu lauluks „Polina Gagarini – Kukushka“. Iga kord kui ma kuulen seda laulu tekib minus tahtmine süda rinnust välja tantsida. See toob minus esile sisemise jõu ja tahte edasi liikud, vastu astuda inimestele, kes ütlevad, et sa ei saa ja näidata neile, milleks ma võimeline olen. See on põhjus ka miks ma just selle laulu valisin. Lõputöö praktilises osas loon oma tuletantsu etendusele visuaalse materjaali ehk autoportreed ja video.

1.1.1 „Kukushka“ taust, loomine, kutsumus

Laul Kukushka on originaalis esitatud Nõukogude liidu rock bändi poolt Kino. Laul on pärit nende viimaselt stuudio albumilt mis avalkustati 1990.aasta detsembris. (Wikeedia, Kino (Album)). Seda laulule on esitanud väga paljud erinevad artistid, kuid mind kõnetab kõige enam Polina Gagarini verisoonid, mida ta esitas esmakordselt 2015 aastal (Wikipedia, Кукушка (песня))

Minu jaoks on see laul ideaalne sõnumile, mida tahan edasi anda. Minu elus on olnud palju inimesi, kes pole minusse uskunud. Nad püüdsid mulle selgeks teha, kui ebatõenäoline on, et saavutan seda, millest ma unistan ja püüdsid mind maapeale tagasi tuua. Selline suhtumine, eriti lähedaste poolt, ei ole hea alustus koht, et teha midagi võimatut. Õnneks ma ei kuula neid ja olen olnud õnnistatud inimestega, kes unistavad sama suurelt, kui mina. Tavaliselt inimesed hakkavad teiste potsensiaali nägema alles siis, kui edu on juba saavutatud. Kuid edu ei saavutada üleöö. Selleks, et seda saavutada, tuleb pühenduda. See on see faas, kus inimesed võivad loobuda, kuna edu ei saabu kohe. Kõige raskem on see, kui pead ennast ise uuesti üles töötama ebaõnnestunud katset. Kuid igas ebaõnnestumises on õppetund, millest saab targemana välja tulla.

Sellest räägib ka minu etteastes „Kukushka“, mis sümboliseerib üksindust ja edu saavutuste teel. Kuidas üksindus tunne inimeste keskel, kes sind ei mõista, võib hävitav olla. Etteastest käivad läbi tõusud ja mõõnad, kus ma palun päikest ehk endale olulisi inimesi, et nad märkaks mind, kuid asjatult. Kukkudes ja tehes endale haiget enda tantsupartneriga ehk tulega, kuid kunagi ei jää ma maha liiga kauaks. Püüdes enda kutsumuse poole jõuda võib meie tee tulla palju madalhetki, kus inimesed tahavad loobuda, aga need on kõigest rasked hetked, kust tuleb veel tugevamana ja osavamana välja tulla. Tuleb leida usk iseendasse, hoolimata, mida teised arvavad. „*Ei ole olemas läbikukkumist välja arvatud siis, kui sa lõpetad proovimise (...)*“ (Elbert Hubbard)

1.2 Areng tuletantsuga

Tuletants ehk flow kunst ehk objektide manipuleerimine (poid, staff, lehvikud jne) on alad, millel ei ole piire. See on see, mis mind kõige enam võlub - selle on piiritus. Nagu ka tantsus - professionaalid püüdleval idealismi poole, mis on realselt saavutamatu. Kui nad saavutavad selle mille poole nad püüdesid, siis selleks ajaks on neil tekkinud juba uued eesmärgid milleni jõuda.

Tuletants on suurel määral eneseületus. Selleks, et tulega tantsida, tuleb vastu astuda enda loomalikkudele instinktidele. Tulega tantsides ja seda manipuleerides võib hirm tule vastu kaduda üsna kiirelt, kui teha seda ohutus keskkonnas. Õnnetuste vältimiseks tuleb kasuks tulekeerutamistehnikate tundmine ning tuleohutusnõuete rakendamine.

Flow kunsti taga võib peitub ka palju enam. Flow võib aidata inimesi, kes vaevlevad sõltuvuse, depersiooni, ärevushäirete ning sotsiaalsoobiate käes. Osad inimesed vahetavad just kui enda vana sõltuvuse uue sõltuvuse vastu välja. Laura Liva kirjutab enda tantsusõltuvusest ja selle tumedamast poolest „(...) *Ma olen tantsu kasutanud kui põgenemisviisi ennegi. Sammuti ma tundsin ennast uskumatult üksikult aeg-ajalt. Ma olen kogenud mõlemat - valu ja paranemist, mida tants võib pakkuda. Kui ma kasutan seda vastutustundlikult, siis see on minu üks tõhusamaid vahendeid õnne ja arenguni*“ (Livia, 2016). See kirjeldab üsnagi minu kogemust tuletantsuga. Tuletants on aidanud mul hakkama saada rasketel aegadel. See on andnud mulle viisi, kuidas ennast väljendada ja teisi inimesi inspireerida.

1.2.1 Füüsiline areng

Tuletantsus ja flow kunstis on olulised tehnilised oskused. Nagu igas alas, mida rohkem praktiseeritakse, seda osavamaks saadakse. Selleks, et õppida õiget tehnikat tuleks endale võtta mentor. Kergem on alguses õiget tehnikat õppida mentorilt, kui hiljem vigaseid elemente parandada. Tuletantsus on väga olulised distsipliin ja regulaarne treening. Kuna kui algliigutused pole selged, ei tule ka raskemad elemendid puhtalt välja. Nagu ka võitluskunstides, harjutakse ühe elementi tuhandeid kordi kuni lõpuks tekib vilumus. Flow kunst arendab kordinatsiooni, rekatsiooni kiirust, painduvust ja vastupidavust. Kui oskused arenevad, tekib ka suurem võimalus saavutada flow, millest lähemalt räägin enda töö teises osas.

1.2.2 Spirituaalne

Flow kunst ehk objektide manipuleerimine on paljudele spirituaalne tegevus. Seda võib kirjeldada kui liikuvat meditatsiooni. See leevendab stressi ja on hea vahend võitlemaks depersiooni ja ärevuse vastu. Objektide manipulerrimine nagu näiteks poide või staffi keerutamine suurendab keskendumisvõimet.

1.3 Hirmud tuletantsus

Hirm on instiktiivne reaktsioon, mis tekib kas reaalse ohu või kujuteldava ohu korral. Nii mõnigi olukord, kus tekib hirm, puudub reaalne oht. (Roy , 2013) Ma seostaks tuletantsuga kaht suuremat hirmu, mis võivad inimestel tekkida. Esimene on hirm tule vastu, kus on tegemist reaalse ohuga, seega hirm on põhjendatud. Reaalseid ohte on võimalik minimaliseerida praktiliselt ohutule tasemele artisti jaoks. Teiseks hirmuks tootsin välja hirmu avaliku esinemise ees. Selles hirmus puudub reaalne oht inimese tervisele, kuigi väga paljudele inimestele on oluline, mida teised neist arvavad ja see ongi hirmu allikaks.

Kui inimesel on kumbki neist hirmudest on suhtelselt vältimatu neid mitte kogeda, kui on soov tuletantsuga tegeleda. Seda neil põhjustel, et objektide manipuleerimist õppides on oaljude eesmärgiks saada kogemus tulekeerutamises või teha seda esinemiseesmärkidel, kus tuleb juurde ka kokkupuude esinemishirmuga. Tulekeerutamist alustatakse tavaliselt alternatiividega tulele ehk treeninguid alustatakse treeningvahenditega ja LED vahenditega. Seda selleks, et enne tulega tantsimist õppida ära tehnikad, kuidas vahendeid õigesti kasutada. Esinemishirmuga puututakse palju kokku, kuna tegemist on alaga, mis on võrdlemisi uus ja huvitav. Kui isegi pole soovi esinemas käia, jäävad paratamtu inimesed vaatama, kui keegi keerutab avalikus kohas. Selleks, et nautida keerutamist avalikes kohtades, tuleks õppida toime tulema enda esinemishirmuga.

Hirm võib olla inimestel erinevatel kujudel ja asjade suhtes, aga meil kõigil on või on olnud neid. Kui inimesel on hirm millegi vastu, on kõige parem viis hirmu teadvustada endale ja sellega tegeleda. Hirmu on võimalik saada enda kontrolli alla viies end korduvalt olukorda, mis tekitab hirmu ja õppetades endale, et reaalne oht selles olukorras on väga väike. Inimestel on valik kas lasta hirmul enda elu kontrollida või hakata ise enda hirmu kontrollima. Tehes just seda, mis tekitab hirmu tunnet ja tehes seda ohutus ja kontrollitud keskkonnas.

1.3.1 Tulehirm ehk pürofoobia

Mis võib põhjustada pürofoobiat? Pürofoobia võib tekkida kui tööle hakkavad evolutsioonilised ellujäämis mehhanismid, kuna tuli võib olla väga hävituslik, kui see väljub kontrolli alt. Foobia võib ka põhjustada draumeeriv kogemus tulega. Tule foobia põhilisteks sümptomiteks on näiteks: väga suur ja irratsionaalne hirm tule, suitsu ja isegi väikse leegi ees; täielik vältimine olukordade ees, kus võib olla kokkupuude tulega; ebamugavus- ja iiveldustunne tule juuresolekul; mõistmine, et hirm pole asjakohane; paanikahoog füüsiliste tunnustega.

Üks ravimeetoditest on meetod, kus kasutakse tuld ja lõõgastumist. Teraapia läbiviia viib foobiaga inimese olukorda, kus on tuli või suits ja analüüsib patsiendi käitumist. Teraapia põhimõte on kasvatada vastupanu hirmule inimeses, läbi regulaarse ja ohutu kokkupuute tulega. (Maharjan, 2017)

1.2.2 Esinemishirm

“Ära tunne muret selle üle, mida teised inimesed sinust arvavad. Nad on liialt hõivatud murest selle üle, mida sina neist arvad.” (Edelsteini nõuanne)

Raamatus “The Book of Lists”, mis anti välja 1977 aastal ning mille autorid on David Wallechinsky, Irving Wallace ja Amy Wallace, toodi välja nimekiri inimeste suurimatest hirmudest. Kõigi üllatuseks oli esimesel kohal hirm avaliku kõne pidamise ees ehk avaliku esinemise ees, mis oli 41% uuringust osavõtjatel. See hirm on isegi suurem, kui hirm surma ees, mis oli vaid 19%. See uuring näitab, et paljud inimesed kardavad rohkem seda, mida teised neist arvavad, kui seda, et nendega võiks midagi reaalselt juhtuda.

2. Tuletants

Mis on üldse tuletants ja mida selle all mõeldakse? Tuletants on esinemiskunst või praktika, mis hõlmab objektide ja tule manipuleerimist. Tuletantsu alla võivad kuuluda oskused, mis põhinevad žongleerimisest, mažorettvõimlemisest, poi keerutamisest ning teistest objektide manipuleerimiskunstidest. Tuletantsijad on ka leidnud inspiratsiooni iluvõimlemisest ja võitluskunstidest. See on ka olnud osa iidsetest kultuuridest, kus kasutati tuld, kas spirituaalsetel eesmärkidel ehk tule ülistamise rituaalides või enda oskuste demonsteerimiseks. (Fire performance, Wikipedia)

Tuletantsus võib kasutada, mis tahes vahendeid, mille külge on pandud materjal, mida saab kütusega immutada ja põlema panna. Tavaliselt selleks materjaliks on kas puuviljased rätikud või kevlari segu või mõni muu naturaalne materjal, mis oleks võimeline sisse imama suures koguses kütust. Enamalt kasutatakse kevlari segusid, kuna need peavad vastu pikalt. Samas puuvillased rätikud pole nii ohutud, kuna võivad esinemise ajal ära lennata ja peavad vastu vaid mõne põletuskorra, kevlarit saab aga mõnel juhul kasutada aastaid.

Tuletantsuks on välja töötatud spetsiaalsed vahendid, millest populaarsemad on tulepoid, -staff ehk -toigas, -lehvikud, -rõngad, -vihmavarjud, -piitsad, -mõõgad jne. Tulevahentite piiriks on vaid inimeste fantaasia. On tehtud suuri põlevaid kuubikuid ja ringe, mida artistid keerutavad. Luuakse ka kostüüme kuhu külge installeeritakse tule tõrvikuid.

Tuletantsijad on ka suurel määral kasutusele võtnud erinevaid effekte, et enda showsid efektsemaks teha. Eestis on väga populaarseks saanud pürovulkaanid, mida pannakse kas poide, staffi või lehvikute otsa. Sädemeid luuakse söe abil ja metalli puruga, kasutakse ka terasvilja. Söest tehakse söepoisid ja staffe. Süsi pannakse metallvõrgust karbikese sisse, mida keerutades ja impulssi andes lähevad lendu hõõguvad sötükikesed. Kasutakse ka lükipoodiumi, mis oli algselt kasutusel fotograafias, kui välgu pulber. Staatilisel kujul pole see tuleohtlik. Kui selle vahele õhku satub, muutub see aga väga tuleohtlikuks. Etendustele andakse ka lisaväärtust statiivsete erieffektidega, nagu näiteks ilustulestik, tossupommid ja erinevad püroeffektid, mida artistid enda taustale panevad.

2.1 Ajalugu

Tuletantsu kunst sai alguse sadu aastai tagasi Polüneesias. Kuna Polüneesia on nii suur ja koosneb sadadest saartest, on raske öelda, kust täpselt tuletants alguse sai. Maoorid Uus Meremaalt on esimesed kes alustasid poide keerutamise. Poi tähendab Marooride keeles palli nööri otsas, mis vastab ka paljudele tänapäeva poidele, mida kasutakse. Sealsed sõdalased kasutasid poisid, kui treeningvahendeid, et treenida randmete tugevust ja paindlikust, jahivahendite kasutamiseks. Hiljem hakati poisid kaustama lugude jutustamiseks ning tantsimiseks. Vastatikkult populaarsele arvamusele, traditsioonilisi poisid ei pandud kunagi põlema. Poisid ei pandud põlema enne 20dat sajantit, alles peale Samoa tulenoale.

Samoa tulenuga tuleb nende Samoade traditsioonilisest noa tantsust, kus algselt kasutati keppi, millest arenes välja matšeete. Matšeetet kasutatakse tänapäeval kõige enam mõõgatantsus. See ei juhtunud enne kui 1964. aastal, millal sai Uluao Letul inspiratsiooni San Francisco nähtud tuleneelajatelt ja batooni keerutajatelt, et panna enda nuga põlema. Ta keeras enda noa ümber rätikud, laenas kütust tuleneelajatelt ja pani enda mõõga etenduse ajaks põlema.

Uluao nuga saavutas koheselt edu. Peale teda modifitseeriti ka teised Polüneesia tantsuvahendid tulekeerutamiseks. Poid, staff ja rõngad tehti selliseks, et ka neid saaks põlema panna. Esimene tuletantsu etendus poidega tehti 1950datel Havail turistide meelelahutuseks. (zenarts, 2011)

Ilidsed Asteegid tantsisid tuletantsu, mis oli pühentatud nende tulejumalale Xiuhtecuhtlile. Tänapäeval tantsitakse seda tantsu ka turistidele. Nende tants polnud selline nagu me tänapäeva tuletantsu näeme, see tants oli rohkem ritual. Nad ei kasutanud tulevahendeid vaid neil oli pott või anum tulega, mille ümber käis tants. See nägi pigem välja keha põletamise, kui tulega tantsimisena. (Fire performance, History, Wikipedia)

2.1.2 Tuletants tänapäeval

Alates 90datest hakkasid tuleetendused populaarsust koguma. Siis hakkasid tulega esinemised toimuma ööklubides, reividel, kontsertidel, rannapidusel, muusika festivalidel jne. Tuletants on saanud eriti populaarseks meelelahutusena firmapidudel, pulmades, tänavafestivalidel. Tuletantsu suure populaarsuse kasvu tõi kaasa ka interneti areng. (Kristal 2012: 9) Eestis kutsutakse esnim esinema pulmadesse, firmapidudele, suvepäevadele, jõulupidudele, jaanipäevale, pööripäevale, sünnipäevadele jne. Tuletants kogub aina enam populaarsust Eestis. Seda tänu kasvavale kogukonnale, mis on pidevas arengus. Eestisse on tekkinud nii mõnedki tulekoolid, -grupid ja solo artistid.

Kui kasvas inimeste huvi tuleetenduste vastu, siis hakkas ka tulekunst ise arenema, väljudes enda traditsioonilistest piiridest, kus kasutati ainult poisid, staffe ja nugasid. Tulekunst hakkas segunema teiste esinemiskunstide liikidega ja tekkisid uued gatekooriad. Tänapäeval liigitatakse tuleetteasteid erinevatesse gatekooriatesse, mille hulka kuuluvad näiteks: traditsiooniline tuleshow, satnartne tuleshow, tuleteater, tulefetish showd, eurootilised tuleshowd, rituaalsed tuleshowd, tuli ja kõhtutants, tulekomöödiad jne. Üks liik pole teisest parem vaid nende kvaliteet oleneb artisti oskustest. (Kristal 2012: 9 10)

2.2 Flow kunst “Flow state”

Flow konseptsioonist rääkis esimesena Mihaly Csikszentmihályi (1990). Mihaly kirjeldab flowd, kui mentaalset seisundit, kus inimene on täielikult tegevusse keskendunud, pühendunud, tundes rahulolu ja õnne sellest tegevusest. Flowd iseloomustakse, kui täielikku neeldumist sellesse, mida keegi parasjagu teeb. (Shaked 2014: 220)

Flow kunst on väljend mida kasutatakse, et kirjeldada erinevaid liikumise baasil põhinevaid distsipline, sinna alla kuuluvad tants, žongleerimine, tulekeerutamine, objektide manipuleerimine. Selles laias gatekoorias, mis hõlmab flow kunsti, kautakse tavaliselt oskustel põhinevaid tehnikaid, kus kaustakse loomingulist eneseväljendust, et saavutada flow. Flow on vaimne olek, kus ollakse liikuvuse hetkes. (Flow Arts Institute, 2014)

Paljude flow artistide eesmärkiks on just jõuda flow olekusse. Sellesse võib suhtuda kui liikuvasse meditatsiooni, kuid samas seda saab ka kirjeldada ensese kaotamist liikuvuses. Et saavutada flow olekut, ei pea olema väga suured oskused liikumises või manipuleeritava objektiga. Oluline on, et valitud liikumis- või objekti manipuleerimisoskused oleksid vastavuses ootustele. Kui püstitatakse liiga kõrged ootused, võib tekkida ärevus, kuna soovitud tulemus ei tule välja. Kui püstitatakse liiga madalad ootused, võib tekkida tüdimus ja ei saavutata flow olekut.

Nagu ka Csikszentmihalyi ütles: „Loovus on meie elu mõtte allikas.“ Ta pühendas enda elu, et uurida, mis teeb inimesed tõeliselt õnnelikuks ja ta jõudis järeldusele, et loovad tegevused ja flow, kus inimesed on täielikult seotud tegevusega vaid ise enda jaoks. (Thunder, 2010)

3. Tulifotograafias

Tulefotograafia on minu jaoks fotograafia liik, mis tegutseb keerulistes valgustingimustes. Tegemist on üsna spetsiifilise fotograafia liigiga, kus käsitletakse tuld, sädemeid või muidu eriefekte, mis tekivad kuumusega. Valgustingimused teeb keeruliseks tule ettearvamatu käitumine, kuna tegemist on looduselemendiga, siis selle kontrollimiseks peab olema vilunud ja isegi siis pole tuli 100% kontrolli all. Samuti teeb tule pildistamise keeruliseks tule kuumus ja valgustemperatuur. Soojus võib tekitada ohtlike olukordi modellile ja ümbrusele. Tule soe valgustemperatuur teeb stseeni väga kollaseks, mida saab neutraliseerida külma valgustemperatuuri andva lisa valgusega. Soovitakse kasutada tule pildistamisel, kogenuid tuleartiste, kes oskavad tulega käituda ja ei satu paanikasse. Ma jaotan ja kirjeldan tulefotograafia liike alljärgnevalt.

Esimeseks tootsin välja valgusmaalingud. Valgusmaalinguid saab luua pika säriajaga joonistades pildile kujundeid tulevahenditega. Seda tehnikat kasutasin ka enda lõputöö praktilises osas, tuues modelli esile välklambi abil. (Lisa 1) Valgus maalinguid tehakse ka ilma modelli esile toomata, sellisel juhul jäädvustatakse pildile vaid valgusallikas. Oluline on jälgida, et tuli ei särituks üle ja et modell jääks teravana pildile.

Tule pilte saab teha ka kiire säritusega, kus tuuakse esile rohkem tule või eriefekti struktuuri. Kui seda tehnikat kasutada oleks vaja sammuti lisa valgustust, et modelli eristada tulest. Sellist pilti on võimalik ka päevasel ajal teha, kuid kõige paremini tuleb tuli esile tumedal taustal. Oluline on jälgida, et tulestruktuur jäädvustuks pildile, selle saavutamisele aitavad kaasa kiiremad säriajad.

Võimalik on ka asjale läheneda loominguliselt. Kuna tuli ei ole kunagi sama, mis see hetk tagasi oli, siis saab eksperimenteerida. Selle heledus ja kuju on pidevas muutumises, mis valgustab modelli erinevalt. Kui kasutada pikkemat säriaega ja välklampi võib tuemuseks tulla midagi oodatut kus modell joonistub välja nii väiklambiga kui ka tule valgusega. (Lisa tuleb hiljem)

3.1 Auto portreed tuletantijast

Autoportreedeni jõudmisel oli mul mitu erinevat põhjust. Need põhjused olid nii sotsiaalsed, hirmud, mida lähedased mulle tahtmatult põhjustasid, kui ka minu omadus püüdnud asetada ennast võimalikult ohutusse olukorda. Suurimaks põhjuseks tootsin välja enda tundlikuse. Enda pildistamine oli minu jaoks pikka aega tabu, kuna seda tehti suuresti maha minu tutvusringkondades. Kuid sellele vaatamata, ma siiski tegelesin sellega. Esialgu olid minu pildid kukla tagant, kus oli vaid näha minu rastapatse. Esimesed autoportreed, millel oli rohkem sisu, valmisid 2015 juunis Vana-Antslas, kus me kursusega praktiliselt olime. Pildid illustreerisid tantslevat valgust mõisas, seega olid need ka minu esimesed valgusmaalinguga autoportreed. (Lisa, 2). Portreesid aitas luua kursusekaaslane Kristjan Mõru, vajutades nuppu statiivi peal seisval kaameral, mis taimeri tööle pani. Võimalik, et nii mõnigi inimene hakkaks vaidlustama, kas tegemist on siiski autoportreega või kes siiski on pildi autor. Ma ütleks, et pildi autor on see kelle idee see oli ja kes lavastas stseeni, Samuti kuna mu pildid on alati taimeriga loodud, siis see on siiski minu kui kunstniku valik, mis parasjagu pildil toimub.

Kuid minu hirm eitava vastuse ees või koostöö mitte klapimise ees oli liiga suur. See ebakindlus tekkis mul kui üritasin pildistada enda sõpru ja sugulasi ajal, mil tegin alles fotograafiaga tutvust. Olles mulle modellid, ei osanud nad kaamera ees käituda ja mina olles fotograafina alles algaja, ei osanud neid ka juhendada. Selle kõige tagajärjel ei sujunud meie koostöö just kõige paremini. See ebameeldiv tunne mis minusse jäi juhtis mind mõistmiseni, et inimene kellega mul on kõige kergem koostööd teha, olen mina ise. Selle tulemusel valmis minu järgmine autoportree, koomiks veebruar 2016 (Lisa 3).

Nüüdseks teiste arvamus ei mõjuta mind enam nii võrd, kui varem. Ma võtan selle vastu ja arvestan sellega. Sellepärast ei jää enam midagi tegemata. Nüüd väljendangi end fotograafias autoportree kaudu, kuna see meetod võimaldab mul minu visioone kõige paremini ellu viia, hoolimata et kunagi oli pilt endast mulle tabu. Ma tean mida ma enda kaamerast tahan ja ma tean mida ma enda modellilt ootan. Seega, kõige kergem on olla ise enda modell, kuna tantsimine ja tuletantsuga tegelemine on andnud mulle hea kontrolli keha üle.

Kokkuvõtte

Igal inimesel on kutsumus elus ja enda kutsumuse peab iga üks ise leidma ning ära tundma. Kutsumusest võib saada sõltuvus, millisel juhul peaks inimene õppima, kuidas eraelu ja enda kirge balansis hoida, et mitte kaduda üksndusse. Sõltuvus võib tekkida, kuina tegevus mida tehakse on nii võrd nauditav, et muuga enam tegeleda ei soovitagi. Tuletantsu tehnikaid saavad ära õppida iga üks, kuid samas tuletants pole ka kõigi jaoks, kuna sellega seostuvad mõningad olukorrad, mis tekitab ebamugavus- või hirmutunnet. Hirmudest võib üle saada tegeledes sellega, mida kartetakse, aga selleks on vajalik suur soov ja enesedisipliin. Tuletantsuga seostaksime kahte suurimat hirmu - hirm tule vastu ja hirm avaliku esinemise vastu.

Tuletants pole väga vana kunst. See sai alguse alles 20 sajandil, kuid selle eelkäijateks on iidseid sõjatantsud, mida kasutati vormi saavutamiseks ja hoidmiseks. Tuletantsu eelkäivad sõjatantsud on pärit iidsest Polüneesias, kus Samoad tantsisid mašetatega ja Maoorid poidega. Tuld hakati alles turistide meelelahutuseks kasutama ning alles siis hakkas see populaarsust koguma. Jõudes esialgu tsirkusesse ja alles siis tavarahvani, kui meelelahutus.

Tuletants kui ise võib olla vägagi spirituaalne tegevus, kuna enamus tuletantsijate eesmärk on jõuda flowsse. Flows seisneb õnne võti, mida uuris Mihaly Csikszentmihályi. Flow on mingi tegevuse tegemine vaid sellepärast, et see tegevus on nauditav. Seda võib ka nimetada liikuvaks metitatsiooniks.

Flow on tuletantsu aluseks, kuna tuletantsu oskuste saamiseks peab ühte ja sama liigutust või kombinatsiooni uuesti ja uuesti tegema. Tuletantsu õppimine ilma flowta võib olla väga masinlik ja mitte nii nauditav tegevus. Millel tavalislet pole ka nii suuri tulemusi, mis tõttu inimesed loobuvad.

Lõputöö praktilises osas valmisid autori autoportreed tuletantsijast, mis on loomingulised väljundid tuletatsi ettendusest „Kukushka“.

Summary

This work talks about finding your calling and how I found it in fire dance. Which brings it to fire dance as well known as flow arts and object manipulation. I write about calling to great and about my mission as an artist. This work purpose is to inspire people to find their calling and not to give up on it. It is important to understand the meaning of failure and how you can never really fail. Also that is what practical part of this work is about. In practical part I created a fire dance show which speaks similar message. For the show I create visual material in turns or auto-portraits and video.

In the work I also researched fire dance. Where it came from, how old art it is and where it is today. Fire dance itself is quite new art form but object manipulation is quite old tradition. Fire dance comes from old Polynesians war dances as they trained their strength and wrist flexibility with knives and poi in different areas of Polynesia. Fire dance itself started as entertainment for tourists. Nowadays fire dance is wide-spread and done as professional skill and as a hobby all over the world. It can be done as a physical exercise and as well something spiritual. Flow state is something that is most fire spinners goal to achieve.

Fear is something that can go hand in hand of fire dance and in trying to find success. Talking about fear there are fears because something endangers your health and well being. There also can be fears where there is no real danger but people are still afraid. In fire dance you can be afraid of fire and public performances. In finding success people usually are afraid of failure which holds them back of being the fullest version of themselves.

Also important part of the work is fire photography. It is the practical part of the work. Fire photography is something that needs lots of work and practice. In my practical work I am translating my fire performance “Kukushka” into creative pictures and video.

Kasutatud kirjandus

Margarita Kristall/Fire Angel (2012) , All about Fire: Basics for Fire Artists, Tallinn: EventLab

Interview w/ ex Cirque du Soleil Fire Dancer Srikanta Barefoot- Fire Staff DVD [WWW]
<https://youtu.be/LL-4BapKqFs>

Saberi Roy, MA., MSc, *Guest* (2013) The Psychology of fear, Walking Time [WWW]
<http://www.wakingtimes.com/2013/10/31/psychology-of-fear/>

The history of firedancing (2011)
<http://www.zenartsla.com/history-fire-dancing/>

Fire performance
https://en.wikipedia.org/wiki/Fire_performance

Jane Tuttar, Esinemishirm
<https://avalikesinemine.net/esinemishirm/>

Do People Really Fear Public Speaking More Than Death? [WWW]
<http://tmvision.org/speaking/people-fear-public-speaking-death/>

The 14 Worst Human Fears in the 1977 Book of Lists: where did this data really come from? (2009) [WWW]
<http://joyfulpublicspeaking.blogspot.com/2009/10/14-worst-human-fears-according-to-1977.html>

(juuni 3, 2011) THE HISTORY OF FIRE DANCING [WWW]
<http://www.zenartsla.com/history-fire-dancing/>

Flow Arts Institute (2014) [WWW]
<https://flowartsinstitute.com/about-us/what-is-flow-arts/>

David Shaked (2014), Strenght-based Lean Six Sigma: Building positive and engaging business improvment, London Philadelphia New Delhi: KoganPage

Jovan Thunder (2010) The Flow Arts , Fund the Flow Arts

<http://fundtheflowarts.org/the-flow-arts/>

Wikipedia Kino (Album)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Kino_\(album\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Kino_(album))

Кукушка (песня)

[https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%83%D0%BA%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%B0_\(%D0%BF%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%8F\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%83%D0%BA%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%B0_(%D0%BF%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%8F))

Oprah Winfrey (2011) Finding Your Calling | Oprah's Life Class | [WWW]

<https://youtu.be/2BQRCg-gSmU>

Laura Riva (2016) The Dark Side of Dance Addiction [WWW]

<http://www.danceplace.com/grapevine/the-dark-side-of-dance-addiction/>

Rojika Maharjan (2017) Pyrophobia: Fear of Fire - Causes, Symptoms and Treatment [WWW]

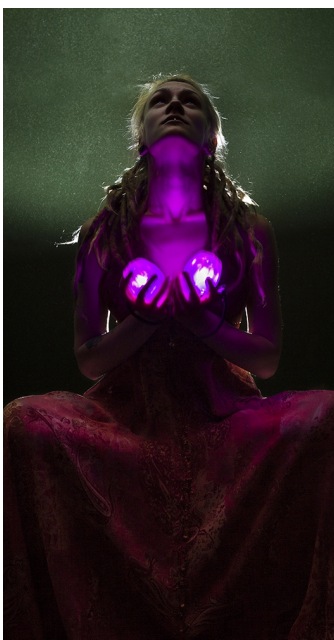
<https://www.healthtopia.net/disease/mental-health/phobia/pyrophobia-fear-of-fire>

Lisad:

Lisa 1: Autoporrée, inspireeritud autori tuletantsu eteatest „Kukushka“ aprill 2017

Lisa 2 Autoportreed Vana-Antsla Mõisast, juuni 2015

Lisa 3: Autoportreed, koomiks veebruar 2016

